

IVN-MEDEDELINGEN MAART 2017, NR. 20

In deze aflevering:

+ Komende evenementen

- ++ Activiteiten Zuid-Afrika Huis
- ++ Jaarvergadering Vereniging "Het Bilderdijk-Museum"
- ++ Kiliaanlezing 2017

+ Varia

- ++ Pas verschenen (I): *Eerste trekken eener Nederduitsche spraekkonste*
- ++ Pas verschenen (II): *Extaze 21*
- ++ Te verschijnen: *De Parelduiker* over verboden boeken
- ++ Neerlandistiek voor de klas
- ++ Schemerarchieven (20)
- ++ De werkbank (20)

1. KOMENDE EVENEMENTEN

1.1. Activiteiten Zuid-Afrika Huis

[ingezonden mededeling van Corine de Maijer, Z.-Afr. Huis, Amsterdam]

Film 'Siliva the Zulu'

Siliva the Zulu

(Italië/Zuid-Afrika, 1927, 62 min, stomme film, Engelse tussentitels)

Regie: Attilio Gatti

Camera: Giuseppe Paolo Vitrotti

Siliva the Zulu is een van de eerste stomme Zuid-Afrikaanse speelfilms, die gemaakt is. Regisseur Attilio Gatti, oud militair, portretteerde in de film de Zulu-gemeenschap in Durban, in de provincie Natal. In 1927 reisde zijn expeditie, met o.a. de bekende fotograaf/cameraman Vitrotti en antropoloog Cipriani naar Zululand om een film te maken waarin authentieke antropologische elementen zouden worden vastgelegd. Ook toen al waren de Zulu's de grootste etnische groep in Zuid-Afrika, vooral herders, maar veel jonge mannen werkten ook in de mijnen, op de

scheepsdokken of op boerderijen van blanke boeren. Opmerkelijk is hoe het de Italianen lukte, om deze gemeenschap zo uitgebreid te filmen. Waarschijnlijk omdat zij - ondanks hun blanke uiterlijk - niet met een koloniale missie kwamen.

Wanneer: 2 maart, 19.30 uur; zaal open: 19.00 uur

Waar: Zuid-Afrikahuis, Keizersgracht 141-C, Amsterdam

Reserveren: evenementen@zuidafrikahuis.nl

Toegang: € 7,50 / studenten € 5,-

Documentaire 'A lion's trail' met inleiding door Stan Rijven

A Lion's Trail

(Zuid-Afrika, 2002, 55 min, Engels gesproken)

Regie: Francois Verster

Deze documentaire vertelt de vreemde ontwikkelingen dat het nummer "Mbube", het beroemdste lied ooit uit Afrika gekomen, heeft doorgemaakt. Dit lied, in eerste instantie "Wimoweh" genoemd, is inmiddels het meest bekend onder de naam "The Lion sleeps tonight".

De film neemt ons mee op een reis door Zuid-Afrika en de Verenigde Staten. We maken kennis met de muzikale wereld van Ladysmith Black Mambazo, de Mahattan Brothers, Pete Seeger en nog veel meer artiesten. Maar ook onthult deze documentaire hoe Solomon Linda, een ongeletterde Zulu-muzikant die het lied componeerde, nauwelijks een cent ontvangen heeft, terwijl anderen miljoenen verdienen met allerlei varianten op het oorspronkelijke lied. De film toont de tijdloze kracht van het lied, maar is tevens een aanklacht tegen het grote onrecht binnen de internationale commerciële muziekindustrie

Stan Rijven houdt een introductielesing en plaatst het lied in zijn muzikale context.

Wanneer: donderdag 9 maart, 19.30 uur; zaal open: 19.00 uur

Waar: Zuid-Afrikahuis, Keizersgracht 141-C, Amsterdam

Reserveren: evenementen@zuidafrikahuis.nl

Toegang: € 10,-.

Lezing en interview met Jonny Steinberg

Auteur Jonny Steinberg wordt geïnterviewd door journalist/auteur/programmamaker Frénk van der Linden over zijn roman *Een man van Goede Hoop - Een moderne Afrikaanse odyssee*.

Als de Somalische Asad Abdullahi acht jaar oud is wordt zijn moeder voor zijn ogen gedood door rebellen. Negentien jaar later woont hij in Blikkiesdorp, een

beruchte township in Kaapstad. Daar vertelt hij zijn aangrijpende verhaal aan journalist Jonny Steinberg.

Als jongen zwerft Asad door zuidoostelijk Afrika, overgeleverd aan de gunsten van verre familie en grillige vreemden. Onvermoeibaar zoekt hij naar zijn kans op een beter leven. Het leidt hem naar Zuid-Afrika, dat echter niet alleen rijker, maar ook gewelddadiger en xenofober is dan hij zich had kunnen voorstellen.

Steinberg vertelt het verhaal van Asad, maar onderzoekt ook hoe dat tot stand komt. Welk verhaal vertellen we over onszelf? Hoe verhouden herinneringen zich tot de werkelijkheid? Zo laat *Een man van Goede Hoop* een intens menselijke strijd zien: het vallen en opstaan van een man met de onverzettelijke wil om iets van het leven te maken.

Wanneer: donderdag 16 maart, 20.15 uur, zaal open: 19.45 uur

Waar: Amnesty Huis, Keizersgracht 177, Amsterdam

Reserveren: evenementen@zuidafrikahuis.nl

Toegang: € 12,50

Leeskring Zuid-Afrikahuis

Loes de Vries bespreekt *Wonderboom* van Lien Botha

Wanneer: dinsdag 28 maart, 19.00 uur koffie, 19.30 u. aanvang

Waar: Zuid-Afrikahuis, Keizersgracht 141-C, 1015 CK Amsterdam

Tijd: 19.00 uur koffie, 19.30 uur aanvang

Kosten: € 2,50

Aanmelden: tel. 020-6249318 of per e-mail: bibliotheek@zuidafrikahuis.nl

Lezing - boekpresentatie Monument voor de Quagga

In 1883 stierf in Artis de allerlaatste quagga, de halfgestreepte steppezebra uit Zuid-Afrika. Bijna niemand heeft ooit gehoord van dit dier en het tragische verhaal van zijn soort. Met het boek *Monument voor de quagga* van Reinier Spreen komt daar verandering in.

Het verhaal van de quagga is nauw verknoopt met de kolonisatie van Zuid-Afrika. De Nederlanders die in 1652 landden op Kaap de Goede Hoop waren de eersten die het dier beschreven. Ze waren ook degenen die zorgden dat het van de aardbodem verdween.

De quagga heeft altijd voor veel verwarring gezorgd. Mede door zijn vreemde uiterlijk. Want was het nu? Een ezel, een vrouwtjeszebra, een kruising? De geleerden in Europa voerden campagne om van de quagga het werkpaard van Afrika te maken – een tot mislukken gedoemd - idee. Nadat de laatste quagga in Artis was gestorven duurde het nog zeker tien jaar voordat iemand doorhad dat de soort was

uitgestorven. Uiteindelijk werd dit besef pas in onze tijd opgelost toen in 1984 bleek dat de quagga het eerste uitgestorven dier werd, waarvan het DNA werd gekloond en onderzocht.

Monument voor de quagga is de eerste quaggabiografie ooit, een toegankelijke, meeslepend vertelde zoektocht langs drie-en-een-halve eeuw wonderlijke geschiedenis.

Schrijver van het boek Reinier Spreen vertelt ons meer over de quagga. Het boek is te koop à € 19,90 die avond.

Wanneer: donderdag 30 maart, 19.30 uur, zaal open 19.00 uur
Waar: Zuid-Afrikahuis, Keizersgracht 141-C, Amsterdam
Reserveren: evenementen@zuidafrikahuis.nl
Toegang: € 7,50.

→ [Symposium Good Hope for a new generation – Change in South Africa and The Netherlands, with Adriaan van Dis and Antjie Krog on 5 April](#)

Nelson Mandela in 1990 op het Leidseplein Amsterdam

1.2. Jaarvergadering Vereniging “Het Bilderdijk-Museum”

De jaarvergadering van de Vereniging “Het Bilderdijk-Museum” vindt plaats op:

Wanneer: vrijdag 24 maart, v.a. 14.00 uur
Waar: Hoofdgebouw VU, De Boelelaan 1105, Amsterdam
Nadere informatie bij: info@willembilderdijk.nl

1.3. Kiliaanlezing 2017

[ingezonden mededeling van Nicoline van der Sijs]

De Kiliaanstichting nodigt u uit tot het bijwonen van de Kiliaanlezing 2017:

MaartenJan Hoekstra (TU Delft): “Ontwerpen aan de stad in woorden”
De lezing wordt gevolgd door een borrel. Gelieve zich op te geven bij: [Nicoline van der Sijs](#)

Wanneer: vrijdag 7 april, 16.00 uur
Waar: [Meertens Instituut](#) (k. 2.18), Oudezijds Achterburgwal 185, 1012 DK
Amsterdam

==> Kijk ook altijd even in [Neerlandistiek](#) (het vroegere Neder-L)

2. VARIA

2.1. Pas verschenen (I): *Eerste trekken eener Nederduitsche spraekkonste*
[ingezonden mededeling van Jan Noordegraaf, Stichting Neerlandistiek VU
Amsterdam]

In de reeks “Cahiers voor taalkunde” is onlangs een taalkundig geschrift verschenen van de hand van de achttiende-eeuwse geleerde Nicolaas Hinlópen, de *Eerste trekken eener Nederduitsche spraekkonste*. Het boek is uitgegeven en ingeleid door Roland de Bonth, Jan Noordegraaf en Gijsbert Rutten.

Nicolaas Hinlópen (1724-1793) was actief op het gebied van de Nederlandse taal- en letterkunde en een prominent lid van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden. In de Leidse Universiteitsbibliotheek bevinden zich ongepubliceerde taalkundige teksten van Hinlópen, die aan een grammatica van het Nederlands werkte. Een deel van de teksten is overgeleverd in drukproeven, een ander deel in handschrift.

Deze uitgave presenteert Hinlópens taalkundige teksten, waaraan een inleiding op de persoon Hinlópen en zijn neerlandistische activiteiten voorafgaan.

Eerste trekken eener Nederduitsche spraekkonste. Amsterdam: Stichting Neerlandistiek VU & Münster: Nodus Publikationen. 102 pag., € 12,50. ISBN 9789088800320 / 9783893235384

De uitgave is te bestellen bij de Stichting Neerlandistiek VU (info@jnoordegraaf.nl) en Nodus Publikationen (dutz.nodus@t-online.de).

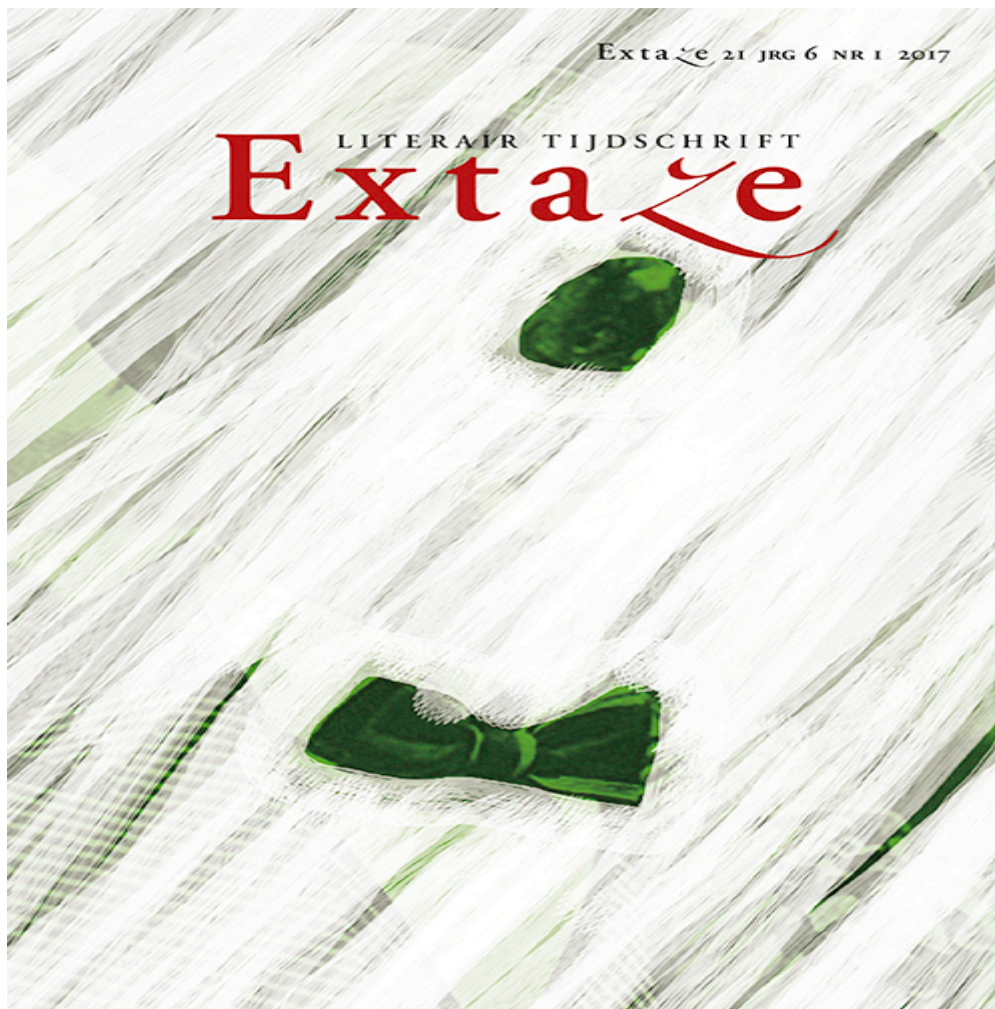
2.2. Pas verschenen (II): *Extaze* 21

[ingezonden mededeling van Cor Gout, Den Haag]

De nieuwe *Extaze* is verkrijgbaar vanaf 1 maart!

Literatuur komt niet alleen tot ons in geschrifte. We horen literatuur op uiteenlopende podia: waar revues of musicals worden uitgevoerd, waar muziektheater te zien en te horen is, waar cabaretiers en podiumdichters hun zegje doen, waar zangers teksten zingen die bedoeld zijn om er goed naar te luisteren.

[Bestellen](#)

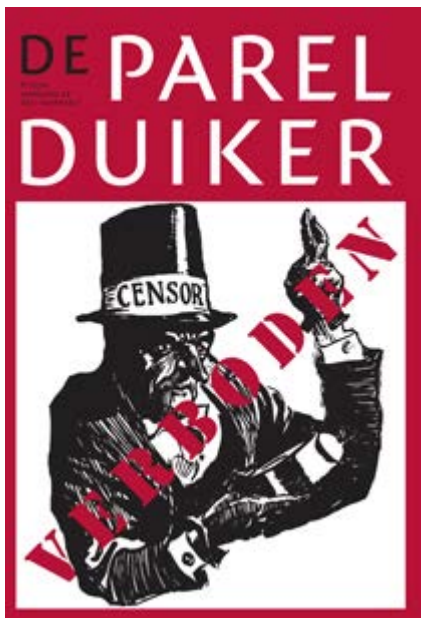
2.3. Te verschijnen: *De Parelduiker* over verboden boeken

[ingezonden mededeling van Hein Aalders, Amsterdam]

De nieuwe Parelduiker staat op het punt te verschijnen en bevat deze keer vier artikelen die inspelen op het Boekenweekthema (Verboden vruchten):

Verboden boeken

Boeken en kunstwerken kunnen om uiteenlopende redenen verboden vruchten worden. Wegens hun scabreuze karakter natuurlijk. Of om politiek ongewenste c.q. verwerpelijk geachte elementen. In deze speciale Boekenweek-*Parelduiker* zoomen we vier keer in op verboden boeken: de als pornografie bestempelde 'realistische romans' van **Jan Brandts**, de in beslag genomen realistische romans van **Hugo Beersman**, de als fascistisch gebrandmerkte kunstwerken van de Schotse kunstenaar **Ian Hamilton Finlay** en het toneelstuk *Jan Pietersz. Coen* van **J. Slauerhoff**.

Jan Pietersz. Coen – een verboden toneelstuk van Slauerhoff

Vele malen werd een uitvoering van dit toneeldrama verboden. Pas in 1961 werd een opvoering toegestaan, eenmalig en achter gesloten deuren. Spelers van toen vertellen erover. Scènes uit het gewraakte stuk worden gelezen en van commentaar voorzien. M.m.v. Slauerhoff-biograaf **Wim Hazeu**, **Hugo Koolschijn**, **Celia Nufaar**, **Ger Thijs**, **Krijn ter Braak**, **Paul Rutgers van der Loeff** en **Boudewijn Chabot**.

Parelduikermiddag

De Parelduiker houdt een feestelijke Parelduikermiddag aan het begin van de Boekenweek, op zaterdag 25 maart van 16 tot 17.30 uur in de [Openbare Bibliotheek Amsterdam \(oba\)](#), in de Theaterzaal op de 7de etage, rond het thema.

De middag wordt afgesloten door de dichteres **Marieke Rijneveld** (C. Buddingh'-prijs 2016), die voordraagt uit haar werk. Moderator is Anton de Goede.

De toegang is vrij, maar aangeraden wordt te reserveren via de site van de oba.nl/agenda Na afloop wordt u een drankje aangeboden.

De Parelduiker 2017/1 verschijnt in de eerste week van maart.

ISBN 978 90 5937 489 8 (ook via het CB bestelbaar).

72 blz. € 12,50. Abonnement (5 nummers p.j.) € 49,90. Digitaal abonnement (pdf) € 34,90.

De Parelduiker is een uitgave van de Stichting Het Oog in 't Zeil i.s.m. Uitgeverij Bas Lubberhuizen en wordt financieel ondersteund door het R.O. van Gennep Fonds en de Stichting Vrienden van De Parelduiker. Redactie Hein Aalders (eindredactie), Marco Daane, Marco Entrop, Marsha Keja, Menno Voskuil en Thijs Wierema. Zie www.parelduiker.nl

2.4. Neerlandistiek voor de klas

[ingezonden mededeling van Nicoline van der Sijs, NTC Radboud Universiteit, Nijmegen]

Het schoolvak Nederlands is misschien wel het interessantste en het aantrekkelijkste, maar in ieder geval het belangrijkste dat de middelbare school te bieden heeft. Om dat te laten zien én om leraren Nederlands de kans te geven over de inhoud van het vak van gedachten te wisselen met elkaar en met neerlandici aan de universiteiten, beginnen we vandaag met een nieuwe, gratis nieuwsbrief: *Neerlandistiek voor de klas*.

De nieuwsbrief wordt gevuld door een team van docenten uit het middelbaar onderwijs en medewerkers van alle afdelingen Neerlandistiek aan Nederlandse universiteiten. De hoofdredactie wordt gevormd door Peter-Arno Coppen, Marc van Oostendorp en Nicoline van der Sijs. *Neerlandistiek voor de klas* is een initiatief van de Radboud Universiteit Nijmegen, de 'meesterschapsteams Nederlands' en van het gratis elektronische vakblad *Neerlandistiek*. U kunt zich [hier](#) abonneren.

Tegelijk met het verschijnen van het eerste nummer van de e-mailniewsbrief zal *Neerlandistiek in de klas* ook verschijnen als een [apart tabblad](#) van *Neerlandistiek*, waarop vrijwel dagelijks nieuwtjes verschijnen.

De laatste jaren zijn de zorgen gegroeid rondom verschillende aspecten van het schoolvak, zoals het eindexamen. Op verschillende plaatsen zijn initiatieven opgekomen om te experimenteren met nieuwe vormen en om te proberen de bestaande structuren aan te passen aan de huidige tijd, onder andere door in te zetten op 'bewuste geletterdheid,' een vorm van taalvaardigheid en literaire competentie die gesteund wordt door bewuste kennis. De redactie van *Neerlandistiek*

voor de klas denkt dat de academische neerlandistiek en de leraren veel bij elkaar te winnen hebben. Dat bleek al in 2016 bij de gezamenlijke opstelling van het Manifest Nederlands op school.

Uit een onderzoekje van de Radboud Universiteit bleek dat leraren behoefte hadden aan informatie-uitwisseling met het academisch onderwijs. In deze behoefte wil *Neerlandistiek voor de klas* voorzien.

[Het team van Neerlandistiek voor de klas](#)

2.5. Schemerarchieven (20)

[Het dbnl-audio/video-archief](#)

2.6. De werkbank (20)

[Cd-rom & Corpus Middelnederlands gratis te downloaden](#)

*Het nieuwste nummer van VakTaal is uit:
dubbelnummer over de doordringbaarheidsfactor van andere talen
in het Nederlandse taalgebied*

IVN-leden lezen *VakTaal* [online](#)

*Reacties, opmerkingen en bijdragen
(en natuurlijk ook e-adreswijzigingen) naar:*

Wim Klooster of Guido Leerdam,

wgk@xs4all.nl of guidoleerdam@gmail.com www.ivn.nl

INTERNATIONALE VERENIGING VOOR NEERLANDISTIEK